

Autor: ing.Jedličková

Legenda:

POUŽÍVANÉ NÁZVY – PŘEHLED: *uživatelské - nebezpečné r., botanické označení:*

Informace doplňuje soubor : NÁZVOSLOVÍ

1, *ROSTLINY ZPŮSOBUJÍCÍ OTRAVY A ALERGIE* základní přehled:

I.Pokojevé květiny:

„aglaonema	kala
anturie	kroton
azalka	muškát / pelargonie/
brambořík perský	monstera
břečťan popínavý	oleandr obecný
diefenbachie	potos
fikus	pryšec překrásný /"vánoční hvězda"/
filodendron	prvosenka nálevkovitá, p.čínská, p.žahavá /primule/
tenura páskatá	rhododendron
	řemenatka oranžová /clivia - „klívie“/

II.Exteriérové rostliny:

aksamitník /afrikán, tagetes/	lýkovec jedovatý
bez chebdí	mandle /hořké /
blín černý	meruňková jádra
bolševník obecný, b.velkolepý	ocún jesenní
břečťan popínavý	oměj šalamounek
brslen evropský	pryskyřník prudký
čemeřice černá	rulík zlomocný
dřišťál dráč	řepčík
durman obecný	skočec obecný
fazol obecný, f. šarlatový	tabák viržinský
kokořík vonný	vlaštovičník větší
konvalinka vonná	vlčí bob mnoholistý
kopytník evropský	vraní oko čtyřlisté
lilek brambor	tis červený
lilek potměchuť	zimostráz vždyzelený aj.“
lilek rajče	

Osobní poznámky:

2. ROSTLINY ZPŮSOBUJÍCÍ OTRAVY A ALERGIE - BOTANICKÉ NÁZVY A ÚČINKY:

A. POKOJOVÉ KVĚTINY - OKRASNÉ KVĚTEM:

ANTHURIUM	/TOULITKA/	-I. =dráždí sliznice
BEGONIA SEMPERFLORENS	/STÁLOKVĚTÁ,KYSALA,LEDOVKA/	-II.=jedovatá celá
Pozor! rod Begonia /keříčkové begonie/ , Begonia elatior /vyvýšená a kultivary/ jedovaté nejsou!		
BEGONIA x TUBERHYBRIDA	/HLÍZNATÁ BEGONIE/-	-II.=jedovatá celá
CALLA PULASTRIS	/DÁBLÍK BAHENNÍ/	-I.=slabě jedovatá
CITRUS	/CITRONÍKY A PŘÍBUZNÉ DRUHY/	-alergenní-1.a, 2.b
CLIVIA	/ŘEMENATKA,KLÍVIE/	-O.=jedovatá-4.a
EUPHORBIA MILII	/PRYŠEC ZÁŘIVÝ,Kristova koruna/	-VI jedovatý,alergen,trny
EUPHORBIA PULCHERRIMA	/VÁNOČNÍ HVĚZDA, POINSETIE/	-VI.=šťáva-alergen
HIPPEASTRUM	/HVĚZDNÍK, nesprávně AMARILIS/	O.=jedovatá celá
JASMINUM	/JASMÍN/	-3
PRIMULA	PRVOSENKA/	/ -1.a
NERIUM OLEANDER	/OLEANDR OBECNÝ,BOBKOVNICE/	-V.=jedovatý celý
RHODODENDRON	/PĚNIŠNÍK, POKOJ.AZALKA/	-jedovatý
NICOTIANA	/TABÁK/	-IV.=4.a,3
SOLANUM	/LILEK/	-IV=4.a ve všech částech
jedovaté, kromě Solanum muricatum/Hruškový meloun-Pepino/		
SPATHIPHYLLUM	/LOPATKOVEC/	-0=alergen

OKRASNÉ LISTEM:

AGAVE AMERICANA	/AGÁVE AMERICKÁ/	- 2.b,c i ozdravná
AGLAONEMA		- plody jedovaté
AUCUBA JAPONICA	/AUKUBA/	-4.c =plody,je však dvoudomá
ASPARAGUS	/OKRASNÝ CHŘEST/	-III.=jedovaté bobulovité plody
CODIEUM	/KROTON/	-VI. =jedovatá,alergenní celá
CRYPTANTHUS	/KRYPTANTUS/	-1.a
CHAMAEROPS HUMILIS	/ŽUMARA/	-2.d
DIEFFENBACHIA	/MRAMORNATKA/	-I.=jedovatá,alergenní celá rostlina
EPIPHEMNUM PINNATUM	/POTOS, ŠPLHAVNICE/=	
neplatný název:SCINDAPSUS AUREUS		
EUPHORBIA	/PRYŠCE/	-VI. =jedovaté,alergenní
FICUS	/FÍKOVNÍK,FÍKUS,SMOKVOŇ/	-1.a
HEDERA HELIX	/BŘEČŤAN POPÍNAVÝ /	-jed. hlavně bobulovité plody
MONSTERA		-I. =alergenní i ozdravná
PHILODENDRON	/FILODENDRONY/	-I. =alergen, jedovatý
SANSEVIERIA	/TENURA-"tchýnin jazyk"/	-1.a, jedovatá celá rostlina
SCHEFFLERA	/ŠEFLERA/	-1.a i ozdravná

YUCCA

/JUKA/

-2.c i ozdravná

ROSTLINY ZPŮSOBUJÍCÍ OTRAVY A ALERGIE – BOTANICKÉ NÁZVY A ÚČINKY:

B. EXTERIÉROVÉ ROSTLINY:

ACONITUM	/OMĚJ/	-XXIX= 4.a celá rostlina
AGERATUM	/NESTAŘEC/	- 1.c
ANEMONE	/SASANKA/	-XXIX= 4.a celá rostlina
ARUM MACULATUM	/ÁRON PLAMATÝ/	- I.=jedovaté plody
ATROPA BELLA DONA	/RULÍK ZLOMOCNÝ/	-IV= 4.a
BERBERIS	/DŘIŠŤÁL/	-XV= 4.a ,2.b
BUXUS	/ZIMOSTRÁZ/	- 4.a celá rostlina
CALLA PURLISTRIS	/ĎÁBLÍK BAHENNÍ/	- I.=slabě jedovatá
CAPSICUM ANNUUM	/PAPRIKA ROČNÍ/	-III.= -"
CATHARANTHUS	/BARVÍNEK BRČÁL /	- jedovatý
CLEMATIS	/PLAMÉNEK/	- XXIX = 1.a
CHEIRANTHUS CHEIRI	/CHEJR VONNÝ-ZIMNÍ FIALA/	- 4.b v semenech
CHELIDONIUM MAJUS	/VLAŠTOVIČNÍK VĚTŠÍ/	- 1.a
COLCHICUM AUTUMNALE	/OCÚN JESENNÍ/	-III.=4.a jedovatý celý
CONVALLARIA MAJALIS	/KONVALINKA VONNÁ/	-jedovatá celá R. i voda
COTONEASTER	/SKALNÍK/	-slabě jedovaté malvice
CYTISUS	/ČILIMNÍKY /	-4.a celé rostliny
DATURA=BRUGMANSIE květy	/DURMAN=ANDĚLSKÁ TRUMPETA/	-IV.celá R.,hlavně
DENDANTHREMA INDICA	/CHRYZANTÉMA LISTOPADKA/	-1.d alergenní
DICTAMNUS ALBUS	/TŘEMDAVA BÍLÁ/	-1.a
DIGITALIS	/NÁPRSTNÍK /	-4.a jedovatý celý
DAPHNE MEZEREUM	/LÝKOVEC/	-jedovatý celý
ESCHOLZIA CALIFORNICA	/SLUNCOVKA,KALIFORNSKÝ. MÁČEK/	-kořeny 4.a
FRITILLARIA	/ŘEBČÍK /	-III.=4.a
FUMARIA OFFICINALIS	/ZEMĚDÝM LÉKAŘSKÝ/	-XXI=jedovatý celý
GALANTHUS	/SNĚŽENKA/	-O.=4.a,hlavně cibule
HERACLEUM	/BOLŠEVNÍK/	-1.a
HYACINTHUS ORIENTALIS	/HYACINT VÝCHODNÍ/	-III.,1.a, -"
HYOSCYAMUS NIGER	/BLÍN ČERNÝ/	-IV.=4.a-jedovatý
IPOMEA	/POVÍJNICE/	- "droga"
LANTANA CAMARA	/LIBORA/	- jedovatá celá
LATHYRUS ODORATUS	/HRACHOR VONNÝ/	-semena jedovatá
LEUCOJUM VERNUM	/BLEDULE JARNÍ/	-O.=jedovaté cibule
LIGUSTRUM VULGARE	/PTAČÍ ZOB OBECNÝ/	-plody mírně jedovaté
LILIUM	/LILIE/	-III.=jedovaté cibule
LONICERA	/ZIMOLEZ-RŮŽE Z JERICHA/	-jedovaté plody

LYCOPERSICON ESCULENTUM	/RAJČE JEDLÉ,RAJSKÉ JABLKO/	-IV.=jed., kromě plodů
NARCISSUS	/NARCIS/	-O.=jedovaté cibule
PAEONIA OFFICINALIS	/PIVOŇKA LÉKAŘSKÁ/	-květy,kořeny jedovaté
PARIS GUADRIFOLIA	/VRANÍ OKO ČTYŘLISTÉ/	-jedovaté plody
PETUNIA ATKINSIANA	/PETÚNIE ZAHRADNÍ/	-IV.=jedovaté rostliny
PHASEOLUS COCCINEUS	/FAZOL ŠARLATOVÝ/	-4.d,fazole jsou jedlé uvařené
POLYGONATUM	/KOKOŘÍK/	-všechny druhy jedovaté
PRIMULA	/PRVOSENKA/	-1.a=alergenní
PYRACANTHA	/HLOHYNĚ/	-2.a,b
PYRETHRUM PARTHENIUM	/ŘIMBABA OBECNÁ/ -jed PYRETHRIN,	1.d=alergenní
RANUNCULUS ACER	/PRYSKYŘNÍK PRUDKÝ/	-jedovatý celý
RHUS	/ŠKUMPA/	-1.a=alergenní
ROBINIA PSEUDOACACIA	/TRNOVNÍK BÍLÝ-AKÁT/	-4.d=semena a kůra jedovaté
SAMBUCUS NIGRA	/BEZ ČERNÝ/	-plody,květy-léčivé,listy,kůra jedovaté
-"- RACEMOSA , S. EBULUS /	/-“-ČERVENÝ, B. CHEBDÍ/	-jedovaté plody
SCILLA SIBERICA	/LADOŇKA SIBIŘSKÁ/	-III.=cibule,semena jedovaté,1a
SENECIO BICOLOR	/STARČEK PŘÍMOŘSKÝ/	-4.a jed. celá rostlina
SOLANUM NIGRA	/LILEK ČERNÝ/	-IV.=4.a ve všech částech
-"- TUBEROSUM	/BRAMBOR OBECNÝ/	-IV.=4.a kromě hlíz
TAGETES	/AKSAMITNÍK,AFRIKÁN/	-1.d celá rostlina
TANACETUM VULGARE	/VRATIČ OBECNÝ/	-jedovatý celý
TAXUS BACCATA	/TIS ČERVENÝ/	-kromě červeného míšku jedovatý celý
TULIPA	/TULIPÁN/	-III.cibule slabě jedovaté,alergie
VERATRUM ALBUM	/KÝCHAVICE BÍLÁ/	-jedovatá
VISCUM ALBUM	/JMELÍ BÍLÉ/	-jedovaté

C. ROSTLINY, KTERÉ NEMUSÍME ZNÁT , ALE JE DOBRÉ O NICH VĚDĚT! (pokojové rostliny nově na trhu)

Acalypha /Palnice,akalyfa/	-VI.= druhy,kultivary jedovaté celé	Catharanthus roseus / Růžový barvínek/	-V.= celá jedovatá
Adenium /Pouštní růže/	- V.= mléčná šťáva je vysoce jedovatá	Caladium /Užovník/	-1.a
Alamanda	- V= jedovatá celá	Carissa /Karisa,Voskovec/	- V.= smrtelně jedovatá,kromě plodů
Alokázie	-4.a	Cassia /Kasie/	- jedovatá celá rostlina
Browallie	- IV.= -"-	Dipladenia	- V.= velmi jedovatá
Brunfelzie	- IV.= -"-	Glorioza	-III.= hlízy 4.a colchicin
Cestrum /Kladivník/	- IV. -"-	Haemanthus /Krvokvět,Sloní ucho/	-O.=jedovaté cibule
Cyphomandra /Rajčenka/	- IV.=jedovatý,kromě plodů	Jatropha podagrica /Jatrofa/	-IV.= celá jedovatá

LITERATURA:

Baloun,J.a kol.: Rostliny způsobující otravy a alergie /1989/	Heitzová,H.: Pokojové rostliny/1995/
Míkula,A.a Vanka,P.: Plody planých a parkových rostlin /1978/	Heitzová,H.: Balkonové rostliny/1996/
Bodlák,J.,Severa,F.Vančura,B.: Příroda léčí/1995/	
Toman,J.,Hísek,K.: Naší přírodou krok za krokem/1994/	

Osobní poznámky:**LÉČIVÉ A KOŘENINOVÉ ROSTLINY: (, léčivky, bylinky, koření“)**

andělíka lékařská	Archangelica officinalis	kořen,plod
bez černý	Sambucus nigra	květ,plod
bříza bělokorá	Betula pendula	list
divizna velkokvětá	Verbascum densiflorum	květ
heřmánek pravý	Matricaria chamomilla	květ
hloh ostrotrnný	Cratageus oxyacantha	květ,list,plod
hluchavka bílá	Lamium album	květní koruna
jahodník obecný	Fragaria vesca	list
jetel luční a J.plazivý	Trifolium pratense a T.repens	květ
jitrocel kopinatý	Plantago lanceolata	list
kontryhel obecný	Alchemila vulgaris	nať
kopřiva dvoudomá	Urtica dioica	list a nať
kostival lékařský	Symphytum officinale	oddenek
kozlík lékařský	Valeriana officinalis	oddenek a kořen
libeček lékařský	Levisticum officinale	list,kořen
lípa srdčitá a velkolistá	Tilia cordata a platyphyllos	květenství
mák vlčí	Papaver rhoeas	korunní plátky
máta peprná	Mentha piperita	nať,list
mateřídouška obecná	Thymus serpyllum	nať
meduňka lékařská	Mellisa officinalis	nať
měsíček lékařský	Calendula officinalis	květ bez zákrovu
mochna husí	Potentilla anserina	nať
ostružiník maliník obecný a O. křovitý	Rubus idaeus a R. fruticosus	list
pelyněk pravý	Artemisia absinthium	nať
pelyněk kozalec=estragon	Artemisia dracunculus	nať
plicník lékařský	Pulmonaria officinalis	nať
podběl lékařský	Tussilago farfara	květ,list
prvosienka jarní a P. vyšší	Primula veris,P. elatior	květenství
přeslička rolní	Equisetum arvense	nať
rozrazil lékařský	Veronica officinalis	nať
růže šípková	Rosa canina	souplodí=šípky
řebříček obecný	Achillea millefolium	květenství,nať
řepík lékařský	Arimonia eupatoria	nať
slivoň trnka	Prunus spinosa	květ
smetanka lékařská	Taraxacum officinale	kořen,list
světlík tuhý	Euphrasia stricta	nať
šalvěj lékařská	Salvia officinalis	nať

třezalka tečkovaná	Hypericum perforatum	nať
tymián obecný	Thymus vulgaris	nať
saturejka horská	Satureja montana	nať
dobromysl	Origanum onites	nať
rozmarýn lékařský	Rosmarinus officinalis	nať
jalovec obecný	Juniperus communis	plody
vavřín obecný	Laurus nobilis	bobkový list
bazalka pravá	Ocimum basilicum	nať

Literatura:

- Vodáková, J. a kol.: Pěstitelské práce /1990/
 Vermeulen, N.: Encyklopedie bylin a koření /1999/
 Brickel, Ch. a kol.: Velká zahrádkářská encyklopedie /1994/
 Hamilton, G.: Biozahrada /1994/
 Kliková G.: Biozahrada /1992/
 Polák, J., Stodola, J., Severa, F.: Velká kniha léčivých rostlin /1987/
 Kolberát, Endris, Krejča: Naše rostliny v lékařství /1981/
 Zentrich, J., Jonáš, J.: Věčně zelené naděje /1990/

Katalogy

Herbář

Osobní poznámky:

ZELENINA (užívateľské, botanické označení)

1. Košťálová zelenina = rostliny, které mají zkrácený, zdužnatělý stonek = KOŠŤÁL

botanický název **čeleď**: brukvovité: **brukev zelná-varianty**: **BRASSICA OLERACEA**

užívané části :	zeli hlávkové	B.oleracea var.capitata (rané,polorané,pozdni,ke skladování=bílé,červené)
hlávky listů	kapusta hlávková	B.oleracea,var.sabauda (raná,pozdni,ozimá)
stonková hlíza:	kedluben	B.O.gongylodes (raná bílá,raná, modrá,pozdni,gigant)
zdužnatělé květenství:	květák	B.O.botritis
drobné hlávky-růžičky:	kapusta růžičková	B.O.gemmifera
listy:	kapusta kadeřavá	B.O.acephala
růžice poupat:	brokolice	B.O.italica
listy:	čínské zeli	B.chinensis

2. Kořenová zelenina:

kořen: hvězdnicovité:	černý kořen (hadí mor španělský)	Scorzonera hispanica
	světlý černý kořen (kozí brada pórolistá)	Tragopogon porrifolius
	topinambur (slunečnice hlíznatá)	Helianthus tuberosus
	batáty	Ipomoea batatas
miříkovité:	mrkev setá	Daucus carota(obecná,raná,pozdni,karotka,kulatá,krmná aj.)
	petržel kořenová	Petroselinum crispum
	pastinák setý	Pastinaca sativa
brukvovité:	křen selský	Armoracia rusticana
bulva: miříkovité:	celer bulvový	Apium graveolens
merlíkovité:	řepa burák salátová	Beta vulgaris crassa
brukvovité:	vodnice, okrouhlice	Brassica rapa
	tuřín,kolník	Brassica napus
	ředkev setá- ředkvička	Raphanus sativus sativus
	- ředkev černá	R.S. niger
lilkovité:	lilek brambor	Solanum tuberosum

3.Plodová zelenina:

plody: lilkovité:	lilek rajče jedlé	Lycopersicon esculentum (keřičkové,tyčkové,skleníkové, aj.)
bobule	L. paprika roční	Capsicum annum (zeleninová,kořeninová)
	lilek vejcoplodý (baklažán)	Solanum melongena
tykvovité:	okurka setá	Cucumis sativus (nakládačky,salátové,skleníkové)
	meloun cukrový	Cucumis melo
	tykev velkoplodá	Cucurbita maxima
	tykev obecná	Cucurbita pepo var.vulg.
	tykev patizon	Cucurbita pepo
	tykev cuketa	Cucurbita pepo var.zucchini
	lubenice obecná= meloun vodní	Citrullus lanatus

lipnicovité: kukuřice cukrová

Zea mays var.saccharata

4.Cibulová zelenina:

<u>cibule:</u>	liliovité:	česnek-cibule kuchyňská	Allium cepa (májová,raná,červená,žlutá,ozimá aj.)
		česnek kuchyňský	Allium sativum (zimní jarní)
		česnek-pór setý	Allium porrum zimní , letní
		česnek-cibule-šalotka	Allium ascalonicum
<u>listy :</u>		česnek-cibule zimní	Allium fistulosum
		česnek-pažitka pobřežní	Allium schoenoprasum

5.Listová zelenina (salátová,stonková):

<u>listy:</u>	hvězdnicovité:	salát hlávkový	Lactuca sativa var.capitata
		(locika salátová-na rychlení,raný,letní,zimní, salát listový,červený,římský,ledový aj.)	
		šterbák zahradní	Cichorium endivia
		čekanka obecná	Cichorium intibus (kořenová, salátová)
<u>Úbory=lůžka:</u>		artyčok zeleninový	Cynara scolymus
<u>řapíky:</u>		artyčok kardový	Cynara cardunculus
<u>Listy:hvězdnicovité:</u>		pampeliška	Taraxacum officinale
	kozlíkovité:	kozlíček polníček, polní	Varianella locusta
	brukvovité:	řeřicha setá	Lepidium sativum
		hořčice bílá	Sinapis alba
	miříkovité:	celer řapíkatý+ / celer naťový /	Apium graveolens var.dulce+ /Apium g. var.sacalinum/
		petržel kadeřavá	Petroselinum c.var.foliosum
		fenykl sladký	Foeniculum vulgare
	merlíkovité:	špenát zelný	Spinacia oleracia
		řepa cvikla mangold	Beta vulgaris var.cicla
		novozélandský špenát = čtyřboč rozložitá=	Tetragonia tetragonoides
	rdesnovité:	reveň rebarbora	Rheum undulatum
<u>výhonky:liliovité:</u>		chřest	Asparagus officinalis

6.Lusková zelenina:

<u>semena :</u>	bobovité:	hrách setý	Pisum sativum (k vylupování,dřeňový,cukrový)
		fazol obecný	Phaseolus vulgaris (popínavý,keříčkový,šarlatový,měsícovitý aj.)
		bob obecný	Vicia faba
		sója luštinatá	Glycine max
		podzemnice olejná	Arachis hypogaea

7.Kořeninová zelenina:

<u>nať:</u>	Miříkovité:	kopr vonný	Anethum graveolens
<u>plod-dvojnážka:</u>		fenykl obecný	Foeniculum vulgare
<u>listy:</u>		libeček lékařský	Levisticum officinale
<u>nať:</u>	Hluchavkovité:	majoránka zahradní	Majorana hortensis
<u>listy:</u>		tymián obecný	Thymus vulgaris
		saturejka zahradní	Satureja hortensis /

Literatura:

- Steinbach,G.:Lexikon užitkových rostlin/1997
Vodáková,J. a kol.:Pěstitelské práce /1990/
Brickel,Ch. a kol.:Velká zahrádkářská encyklopedie /

Osobní poznámky:

OVOCNÉ ROSTLINY

Uživatelská sk. – botanický název plodu:

1.Jádroviny

	<u>-malvice:</u>
jablň domáci	Malus silvestris var.domestica
hrušeň obecná	Pyrus communis
kdouloň obecná	Cydonia oblonga
mišpule německá	Mespilus germanica
jeřáb ptačí,moravský	Sorbus aucuparia

2.Peckoviny

	<u>-peckovice:</u>
třešeň ptačí	Prunus avium
višeň obecná	Prunus cereasus vulgaris
brskvoň obecná	Prunus Persica vulgaris
meruňka obecná	Prunus Armeniaca vulgaris
slivoň švestka	Prunus domestica (švestky, slívy, renglody, mirabelky)
dřín velkoplodý	Cornus mas

3.Skořápkoviny

	<u>-oříšek:</u>	<u>-peckovice:</u>
líška obecná	Corylus avellana	ořešák královský /vlašský/ Juglans regia
líška turecká	Corylus colurna	kaštanovník jedlý Castanea sativa
		mandloň obecná Prunus dulcis

4.Drobné ovoce

	<u>-bobule:</u>	<u>-souplodí peckovic:</u>
meruzalka rybíz červený	Ribes rubrik	ostružiník maliník obecný Rubus ideus
r.černý,bílý,meruzalka	R.nigrum,alba,vulgaris	ostružiník křovitý Rubus fruticosus
srsta obecná-angrešt	Ribes crispa	malinoostružiník Rubus loganobaccus
josta		morušovník černý, bílý Morus nigra, alba
brusnice borůvka	Vaccinium myrtillus	
vinná réva	Vitis vinifera	

-souplodí nažek:

jahodník obecný	Fragaria vesca
J. zahradní	Fragaria species

Literatura:

- Vodáková,J. a kol.:Pěstitelské práce /1990/
Rechtová,Ch.:Jak na to-ovocné stromy /1994/
Brickel,Ch. a kol.:Velká zahrádkářská encyklopedie /1994/
Hamilton,G.: Biozahrada /1994/ aj.
Katalogy

Osobní poznámky:

OKRASNÉ DŘEVINY

1.Listnaté opadavé:

<u>keře:</u>	<u>stromy:</u>		
Azalka	Rhododendron	Dub letní, /D. zimní/	Quercus robur, /Q. petraea/
Dřín, svída	Cornus	Jasan ztepilý	Fraxinus excelsior
Hloh	Crataegus	Olše	Alnus
Jasmín	Jasminum	Jeřáb	Sorbus
Kdoulovec	Chaenomeles	Topol	Populus
Mochna křovitá	Potentilla	Vrba obecná (jíva), /V. křehká/	Salix caprea, /S. fragilis/
Pámelník	Symphoricarpos	Bříza	Betula
Plamének	Clematis	Buk lesní	Fagus sylvatica
Růže	Rosa	Habr	Carpinus
Ptačí zob	Ligustrum	Jilm	Ulmus
Šácholan	Magnolia	Javor mléč, klen, babyka	Acer platanooides, A. pseudoplatanus, A. campestre
Šeřík	Syringa	Javor (javorovec) jasanolistý	Acer negundo=Negundo aceroides
Škumpa	Rhus	Jírovec maďal	Aesculus hippocastanum
Tamaryšek	Tamarix	Kaštanovník jedlý	Castanea sativa
Tavolník	Spiraea	Jinan dvoulaločný	Ginkgo biloba
Zákula	Kerria	Sřemcha obecná	Padus avium
Zlatice	Forsythia	Lípa	Tilia

2.Rostliny stálezelené - listnaté:

Dřišťál	Berberis
Hlohyně	Pyracantha
Mahónie	Mahonia
Pěnišník	Rhododendron
Ptačí zob	Ligustrum
Skalník	Cotoneaster
Zimostráz	Buxus
Cesmína	Ilex

4.Jehličnaté

Borovice	Pinus
Jalovec	Juniperus
Jedle	Abies
Smrk	Picea
Tis	Taxus
Zerav	Thuja
Modřín	Larix

3.Listnaté popínavé:

Břečťan	Hedera
Přisavník	Parthenocissus

Literatura:

- Vodáková, J., Hůla, J., Dýrtová, R.: Pěstitelské práce pro stud. spec. pedagogiky /1987/, Vodáková, J. a kol.: Pěstitelské práce /1990/
Větvicka, V., Matoušová, V.: Stromy a keře /2000/
Brickel, Ch. a kol.: Velká zahrádkářská encyklopedie /1994/
Hamilton, G.: Biozahrada /1994/
Kliková G.: Biozahrada /1992/
Katalogy

Osobní poznámky:

TRVALKY

TRVALKY=PERENY, CIBULOVINY =CIBULNATÉ A HLÍZNATÉ ROSTLINY

A, TRVALKY=PERENY=vytrvalé rostliny, které na venkovním stanovišti vydrží po několik roků. Nepříznivé živ.podmínky přečkávají ve stavu vegetačního klidu, podzemní č.: kořeny s pupeny, oddenky.

Nadzemní část zasychá.

1.Trvalky vysévané na jaře:

prvosienka /pýřitá,obecná,zoubkovaná aj./	Primula
tařice skalní	Alyssum saxatile
orlíček	Aguilegia hybrida
lupina (vlčí bob)	Lupinus
mák	Papaver
rudbekie (třapatka)	Rudbeckia

2.Trvalky vysévané na podzim:

hlaváček jarní	Adonis vernalis
čemeřice černá	Helleborus niger
úpolín	Trollius

3.Trvalky množené dělením trsů:

Hvězdnice (astra)/alpská,podzimní/	Aster
netřesk	Sempervivum
bergénie	Bergenia
kamzičník	Doronicum
srdcovka nádherná	Dicentra / Dicytra/ spectabilis
konvalinka	Convallaria
kosatec	Iris
pivoňka	Paeonia
rožec	Cerastium
funkie (bohyška)	Hosta
chrpa	Centaurea
stračka (ostrožka)	Delphinium
plaménka (flox)	Phlox

4.Trvalky množené stonkovými řízký:

chryzantéma (kopretina)	Chrysanthemum
barvíněk brčál	Vinca minor

5.Trvalky množené kořenovými řízký:

juka (palmová lilie)	Yucca

B. CIBULOVINY = vytrvalé byliny, jejichž zásobním orgánem (pomocí kterého přežívají vegetační klid) je cibule nebo hlíza. Tyto orgány současně slouží k vegetativnímu rozmnožování, používají se jako sadba, **jsou jedovaté!**

6. Cibulovité a hlíznaté r. kvetoucí na jaře

<u>cibule:</u> tulipán	Tulipa
narcis	Narcissus
hyacint	Hyacinthus orientalis
sněženka podsněžník	Galanthus nivalis
bledule jarní	Leucojum vernum
modřenec arménský	Muscari armeniacum
ladoňka sibiřská	Scilla sibirica
<u>hlíza:</u> šafrán (krokus)jarní	Crocus vernus
sasanka hlíznatá	Anemone coronaria
ocún	Colchicum
brambořík	Cyclamen
<u>hlízovitý oddenek:</u> talovín	Eranthis

7. Cibulovité a hlíznaté rostliny kvetoucí v létě:

mečík	Gladiolus
dosna	Canna
jiřinka	Dahlia
begonie	Begonia tuberhybrida

Literatura:

Vodáková, J. a kol.: Pěstitelské práce /1990/
Brickel, Ch. a kol.: Velká zahrádkářská encyklopedie /1994/
Hamilton, G.: Biozahrada /1994/
Klíková G.: Biozahrada /1992/
Osvald, Z.: Všechno o cibulovinách /1992/
Katalogy

Osobní poznámky:

LETNIČKY, DVOULETKY

Letničky=jednoleté rostliny, v jednom roce vytvoří vegetativní i generativní orgány.

§=dají se sušit

Dvouletky=dvouleté r.: v prvním roce vytvoří vegetativní orgány, v druhém roce vytvoří generativní a zahynou.

1. Letničky vysévané přímo na stanoviště

měsíček zahradní/lékařský/ § *Calendula officinalis*
laskavec ocasatý § *Amaranthus caudatus*
krásenka /kosmea/ *Cosmos bipinnatus*
ostrožka stračka § *Delphinium candelabrum*
slunečnice § *Helianthus*
vlčí bob /lupina/ *Lupinus*
kochie /letní cypřišek/bytel metlovitý *Kochia scoparia*

4. Popínavé letničky

hrachor vonný *Lathyrus odoratus*
fazol šarlatový *Phaseolus coccineus*
lichorejšnice větší *Tropaeolum majus*
svlačec trojbarevný *Convolvulus tricolor*
povijnice nachová *Ipomoea purpurea*

2. Letničky předpěstované v pařeništi :

hvězdnice /astra čínská/ *Callistephus chinensis*
hledík větší *Antirrhinum majus*
karafiát čínský *Dianthus chinensis*
gazanie zářivá *Gazania splendens*
Tagetes
ostálka lepá /cínie/ *Zinnia elegans*
netýkavka balzamína *Impatiens balzamina*

5. Letničky k sušení

slaměnka křídlatá
smilek
smil listenatý / slaměnka / *Helichrysum bracteatum*
suchokvět
černucha *Nigella aksamitník /afrikán/ §*
stative/závtah/ *Limonium*
zaječí ocásek *Lagurus*
okrasné trávy aj.

3. Letničky předpěstované ve skleníku:

petúnie zkřížená *Petunia hybrida*
cheiry
begonie stálezketoucí /kysala/ *Begonia semperflorens*
lobelka *Lobelia*
šalvěj zářivá *Salvia splendens*
sporýš /verbena,železník/ *Verbena hybrida*

6. Dvouletky

chejr vonný /zimní fiala/ *Cheiranthus*
hvozdík bradatý *Dianthus barbatus*
maceška *Viola*
pomněnka lesní *Myosotis sylvatica*
sedmikráska chudobka *Bellis perennis*
zvonek zahradní *Campanula medium*
karafiát *Dianthus*
náprstník *Digitalis*

Literatura:

Vodáková, J. a kol.: Pěstitelské práce /1990/
Kasperová, M., Vaněk, V.: Letničky a dvouletky /1993/
Brickel, Ch. a kol.: Velká zahrádkářská encyklopedie /1994/
Hamilton, G.: Biozahrada /1994/
Kliková G.: Biozahrada /1992/
Katalogy

Osobní poznámky:

ZÁKLADNÍ POLNÍ PLODINY

1.Obilniny:

pšenice obecná
žito seté
ječmen obecný
oves setý
kukuřice setá
rýže setá
proso
pohanka jedlá
čirok obecný

2.Luskoviny:

hrách setý polní
hrách setý rolní-peluška
fazol obecný
bob obecný
vikev setá
čočka jedlá
soja luštinatá

3.Olejniny:

řepka olejka
slunečnice roční
mák setý
hořčice bílá a černá
len setý

4.Přadné rostliny:

len setý
konopě setá

5.Okopaniny:

řepa burák krmná,cukrová
lilek brambor

Literatura:

Vodáková,J. a kol.:Pěstitelské práce /1990/
Koupil,S. :Cvičení ze základů zemědělské výroby/1993/
Kyncl,M.,Kubicová,S.,Zelinka,J.:Základy RV pro učitele II/1989/

Osobní poznámky:

6.Píceiny:

jetel luční(červený)
jetel (jetelovec) plazivý,zvrhlý
tolice (vojtěška) setá
štírovník růžkatý (obecný)
kostřava luční
jílek vytrvalý(anglický,ozimý), j. jednoletý(italský)
bojínek luční
srha říznačka (laločnatá)
lipnice luční
doplňující: / vičeneč ligrus, komonice bílá,
ovsík vyvýšený, trojštět žlutavý/

7. Siličnaté rostliny:

chmel otáčivý

PLEVELE

blín černý	pryšec
bršlice kozí noha	přeslička rolní
čekanka obecná	ptačinec žabinec
drchnička rolní	pýr plazivý
durman obecný	rdesno ptačí /truskavec/
heřmánek	rmen rolní
hluchavky	rozrazil
hořčice rolní	ředkev ohnice
chrpa modrák	smetánka lékařská
jitrocel	svízel přítula
kokoška pastuší tobolka	svlačec rolní
kopřiva dvoudomá a k. žahavka	šťovík
koukol polní	violka trojbarevná
laskavec ohnutý	zemědým lékařský
lebeda rozkladitá	
lilek černý	
lipnice roční	
mák vlčí	
merlík bílý	
mléč zelinný	
mochna husí	
mrkev obecná/ mrkvous/	
oves hluchý	
penízek rolní	
pěťour maloúborný	
pcháč rolní/ oset/	
podběl lékařský	
pomněnka rolní	
popenec břečťanolistý	
pryskyřník plazivý	

Literatura:

Vodáková, J. a kol.: Pěstitelské práce /1990/

Kol. Bratislava : 40 nejdůležitějších burín /1985/

Brickel, Ch. a kol.: Velká zahrádkářská encyklopedie /1994/

Hamilton, G.: Biozahrada /1994/

Kliková G.: Biozahrada /1992/

Osobní poznámky:

POKOJOVÉ ROSTLINY

I. DEKORATIVNÍ LISTEM: -pro teplé prostředí: (celoročně teplomilné až neutrální)

aglaonema	Aglaonema
begonie královská /kysala královská/	Begonia rex
begonie pupečníkolistá, begonie korálová aj.	Begonia feastii, masoniana..
fikus /smokvoň kaučukodárná/, F.lyrata, F.benjamina, F.pumila	Ficus elastica
dračinka /kordyline-dracaena australis/	Cordyline australis
dračínek /dracéna/	Dracaena
filodendron	Philodendron
kroton /obojan/	Codiaeum
monstera lahodná	Monstera deliciosa
mramornatka /dieffenbachie/	Dieffenbachia
potos	Pothos-Scindapsus:Epipremnum
pepřinec	Peperomia
šáchor střídavolistý	Cyperus alternifolius
<u>kapradiny</u> : ledviník nádherný	Nephrolepis exaltata
netík	Adiantum
parožnatka	Platyserium

-pro poloteplé prostředí: (neutrální až chladnomilné) - celoročně pokojové

aralka /prodara/	Aralia
kopřivěnka pokojová, pestřivka/africká kopřiva/	Coleus
tenura třípáskatá /tchýnin jazyk/	Sansevieria trifasciata
zelenec copatý	Chlorophytum comosum
žumen /cisu/	Cissus antarctica
žumen trojlistý	Rhoicissus

-pro chladné prostředí: (chladnomilné až mrazuvzdorné) – v létě vhodné letnit

aukuba japonská	Aucuba japonica
brslen	Euonymus japonicus
břečťan popínavý	Hedera helix
citroník limonový	Citrus limon
chřest Sprengerův/ asparágus/	Asparágus sprengeri
kořenokvětka vyšší	Aspidistra elatior
myrta	Myrtus communis
podeňka bělokvětá /blázen/	Tradescantia albiflora
zebrina pendula	Tradescantia zebrina
<u>palmy s listem vějířovitým</u> : žumara	Chamaerops
-"- <u>zpeřeným</u> : datlovník	Phoenix
rozmarýna	Rosmarinus officinalis

SUCULENTNÍ ROSTLINY

II. TUČNOLISTÉ:

aloe	Aloe
agáve	Agave
gasterie	Gasteria verucosa
náduť	Bryophyllum
kalanchoe / kolopějka/	Kalanchoe
tlustice	Crassula
smrdutka	Stapelia

III. KAKTUSY:

opuncie	Opuntia
mamilária	Mammillaria
fylokaktus	Epiphyllum rfeiffer
vánoční kaktus	Schlumbergera bridgesii

IV. POKOJOVÉ ROSTLINY OKRASNÉ KVĚTEM:

africká fialka /kapská f, jonátka/	Saintpaulia ionantha		
azalka /pěnišník/	Azalea	Rhododendron indica	
begónie	Begonia		
<u>bromélie</u> : - bilbergie níci,/ čínský oves/	Billbergia nutans	- ananas	- Aechmea fasciata
brambořík	Cyclamen persicum		
fuchsie zkřížená	Fuchsia x hybrida		
hvězdník	Hippeastrum		
ibišek /čínská růže/	Hibiscus Rosa chinensis		
kala /ďáblík/	Zantedeschia, Calla		
listopadka	Chrysantaemum x hortorum		
netýkavka /balzamína/	Impatiens		
oleandr /bobkovnice/	Nerium oleander		
<u>orchideje</u> /vstavače/	<u>Orchideaceae</u>		
pelargonie: - P. páskatá /muškát/	Pelargonium zonale,	p.břečťanolistá /popínavý muškát/	P.peltatum
		p.velkokvětá /anglický muškát/	P.grandiflorum
podslunečnik /mračňák/	Abutilon		
prvosenka /petrklič/	Primula		
řemenatka suříková / klívie/	Clivia miniata		
toulitka /anturie/	Anthurium		
vánoční hvězda /mexická růže/	Poinsettia pulcherrima	=Euphorbia	
voskovka masitá	Hoya carnosia		
zornice	Amaryllis		

Literatura:

VIZ. ADRESÁŘ KNIHOVNA

Hieke, K. :Pokojoyé rostliny /1986/

Vodáková, J. a kol.:Pěstitelské práce /1990/

Gilbert, R.:200 pokojových rostlin pro každého /1992/

Lux, A., Stehlik, R. Všetko o kaktusoch /1992/

Longman, D.:Péče o pokojové rostliny /1992/

Brookes, J.:Příjemný život s květinami /1992/

Osobní poznámky: